

מסורת הש"ס

6 פסחוס מנח: מחו: חולין כג.
7 [בכרת: יב. ועי'שם: עג הלוי'ן כסדר'ו]
8 [זיל' ואי קי' אילמ' עילקוט דמו קסו וכו' דל'ן]
9 [זו פס' ד']
10 עטרי: כ"ק.
11 עצי' יסן: למבשרה.
12 שין לע"פ.
13 גי' ז"ק: שהיה לו לפרש כל זה.
14 ש"א: ש"א: דמיי' כרת בקרני חגבים וקדוין שמתעברו מקדיון זה כזה אלל פחות מפור כגון.
15 ופליגי.
16 ז"ק.
17 עי' היטע חוס' יבמות ט ד"ה שנה,

תורה אור השלם

- וזאת תורת המנוחה הקרב אהבה בני אהרן לפני יי' אל פני המנוחה.

ויקרא י ו
2. לא תאפה חמץ חלקם

- נחמי אהב מאשיך קדש קדשים הוא מבטאת וקדשם. ויקרא י ו
- ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה הואצית את צבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם את הדת הזה לדורותיכם ואת עולם: שבות יב ו
- ואם נמחה על הפחיתת קרבנך סלת בלילה בשמן מזה תהיה: ויקרא ב ה
- אמרת ילי אדני: אהא טובתי כל ע'לה:

- התלים טו ב
- לקדושים אשר בארץ הנהא ואדירי כל ונציב: התלים טו ג
- מקלות מים רבים: אדירים משברי ים: אדיר: תהלים צג ד
- נשפת ברוחך בסגנון: צללו בעופרת במים: אדירים: שבות טו י
- וישלח בני נגן הנביא ויקרא את שמו: ידידיה: בעבור י: שמואל ב יב כ

גליון הש"ס

נבא זאת תורת: ע"ל עץ עץ עץ חוס' ד"ה חסיון:

מוסף רש"י

שיאור: שלם מכלל מלה וכלל מתן כל כל (חזקוני כג) שלם מתקנן כל לכו (פסחים גה).
אי דר"מ.
ר' ירמ' ר"ש יהודה פליגי כללו ענינין (פסחים מה:).
לר"מ: היו שאלו בהסגפת פנים ופליגי אין שם שק.
ואם נסדק אפילו בקרני חגבים מוקרי סדוק ומייך כרת, ושיאור בהסגפת פנים מתקנין גרם כלל ענינין (שם) דר"מ: חייב מלקות, וכי' יהודה יס' פיה מר' קול' מלה דהסגפי פנים אפילו שיאר לא מוקרי ובקרני חגבים הוא דמוקרי שיאור, ועד קול' לחמי' נדבא דקרי ליה רבי יהודה שיאור לא מחייב עליה מלקות (חזקוני כג).

רבינו גרשום

אי דר' מאיר: דאמר כל שוכספי פניו: ליה יהודה מצה הוי.
הוא איהו אמר דלא הוי שיאור עד דהוי נסדק בקרני חגבים: החיה.
לומר: שמי' יפלא חזקה.
תלמיך: חזיה דהוא עכירא דעתיה: דר' פרידא קא בעי ר' עזרא ליתוביה דעתיה: כל חפצי במ.
כלומר כל חזקת טובתי במ היא: כיון דשמעיה.
לר' עזרא: דקאמר אדיר פתח.
ר'

נצו את אהרן דכתיב זאת תורת המנוחה וכתיב בתריה מנחת תאכל:

שיאור דרבי מאיר. כל שהסכיפו פניו בפרק אלו עוצרין (פסחים דף מה). לרבי יהודה מנח מעליא היא ח: ואי **שיאור דרבי יהודה**.

דהיינו קרני חגבים וקצעי למימר לר"מ תאפה שיאור חמץ מעליא

הוא ו': **אלא דרבי יהודה לרבי יהודה**.

ה"ג אילימא דר"מ לרבי יהודה מנח מעליא היאו' **אלא דרבי יהודה לרבי יהודה**: ח: **רבוכה**.
במים רותמין כדלמרינן בתורת כהנים(י) גבי מציתין מורכבת מלמד שנעשת ברותמין כל זרכן והוא חלוט: אי טו **דאיכא רבוכה**.
מנחה שמנחה ברכוכה כתיב כדכדא מורכבת תהא שלם תאפה חמץ: **לא כתיב בה רבוכה**.
תאפינה ומדלא כתיב בה שמע מינה לאו

רבוכה ענינ' א': **מנין לכל המנחות שנילושות בפושרין וישמרים שלא יחמיילו**.
דקמני ממניתין (לקמן דף נה).
כל המנחות נילשות בפושרין ומשמרן יאן שלם יחמיילו.
שנילושות כלומר דהואיל ונילושות בפושרין מנחה לשמרים שלם יחמיילו ושימור היינו שיעסקו בצנף כל שעה כדלמרינן בפסחים (דף מה:): **הסייה**.
כלומר השנירנה ושמרה: **היא**.
נמי הוה משמע לעכב כדלמרינן בפירקין קמא (לעיל דף ד.ז) טעמא היא שאם שמט שלם לשמה פסולה: **דהוא עשירי לעזרא**.
ר"א בן עזריה עשירי לעזרא הסופר:

מאי כולי האי.
דקמייחסמו ליה: אי **צר אוריין**.
אם בן מורה הוא יב' הרי הגון: **חוייה**.
רבי פירלא לרבי עזרא שהיה נעור(ט): **ופסח**.
בגדגדמא למיחצביה(י): **שהודעסיך**.
שגלי מייחד שמך בעולם: **אמר יב' ליה טובתי כל עליך**.
דכי משמע ממנה שאמרת להקצרה ה' אמה אין טובתי עליך: **אלא לקדושים אשר בארץ**.
דחי תרי קראי ד' דקסמינ אהדלי וקודשא צריך הוא אמרינהו: **כיון דשמעיה**.
רבי עזרא לרבי פירלא דקאמר אדירי כל חפצי בס מוכר אגדה של אדיר: **יבא אדיר**.
כלומר כן אמר הקצרה כעשה נקמה בצמרים (שמות טו) כללו כעופרת במים מנרים שהם אדירים: **ומה לידיד**.
מפרש לקמן בצאצרה: עשומה

טובה אלא לאברהם יצחק ויעקב שהודיעוני תחלה בעולם שנאמר⁶ לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי במ כיון דשמעיה דקאמר אדיר פתח ואמר יבא אדיר ויפרע לאדירים מאדירים באדירים יבא אדיר זה הקדוש ברוך הוא דכתיב⁷ אדיר במרום ה' ויפרע לאדירים אלו ישראל שנאמר ואדירי כל חפצי במ מאדירים אלו המצרים דכתיב⁸ צללו כעופרת במים אדירים באדירים אלו מים שנא' מקולות מים רבים אדירים משברי ים יבא ידיר בן ידיר ויבנה ידיר לידיר בחלקו של ידיר ויתכפרו בו ירידים יבא ידיר זה שלמה המלך דכתיב⁹ וישלח ביד נתן הנביא ויקרא שמו ירדיה בעבור ה' בן

לחמי מודה ושמי הלםס או לא וקשיא אהיהא דחולין דמשמע דלכולי עלמא חשיבא חמץ ושמא אפי' לרצנן לא אמרינן אלא לכתמילה דאין מחמיצין אי נמי לכולי עלמא אין מחמיצין בחמץ נוקשה לכתמילה אלא רבי חנינא בן גמליאל קסבר דחמץ גמור הוא:

ת"ל החתוב בקעה חובה.
הא דדרשנין צפ' החולין (יבמות דף מ).
מנחת תאכל במקום קדוש דלמי תנא ציה קרא לעכב דלית אוכלה חלוטה אף על גב דמנח היא הוא לעכב לא הוי כמו שנה יח' הכתוב לעכב בעלמא דמהתם לא נפקא לן אלא מתהיה דהכא ועוד דהא משמע התם דמחד מנח לא ממעטינן חלוט דחלוט מנח הוא ומדכתיב מרתי ממעט ליה ואם בן אימא למנחה וזה דמשמע הכא דאי לאו תהיה הוה אימנא אי צעי רבוכה ליימי אי צעי מנח ליימי לאו לכתמילה דהא ממעט ציבמות חלוט למנחה י':

כל המנחות באות מצה פרק חמישי מנחות גג.

ב'י קא מבטיא יי' אַעכב.
תימה מאחר דכתיב זאת תורת אייתרו

ליה מנח דכתיב במחבת ומאפה לעכב ויש לומר דלימנח ה"מ דדידיו אכל כסלת ומרחשת לא וכי מסיק עיכובא מדכתיב תהיה במחבת אס אינו ענין לגופה

יח' טו' שיכול לפרש כל זה ועוד לישנא דקמני בצריימא מנח יכול מנח מ"ל תהיה הכתוב קצעה חובה משמע דנוגסה נמי אי לא כתיב תהיה הוה אמינא מנח ועוד דמנח במחבת ומאפה למה לי דמנח תהיה דמחבת סגי ונראה לפרש דלשום דרשא צריכי ואע"ג דכתיב במחבת מנח תהיה ילפינן בכל המנחות מזהלת תורת לכל היכא דאיכא מנח במנח איכא נמי עיכובא: **א'י שיאור דרבי מאיר דר' יהודה מצה מעריימא**.
דנפרקין אלו עוצרין (פסחים דף מה:): קמני רבי יהודה י' שאור דפטור בקרני חגבים וסדוק דחייב כרת שנמערבו סדקין זה זה אכל פחות מכן שרי כגון שהסכיפו פניו ורצנן פליגי עליה דהיינו רבי מאיר דכמוכ בגמרא ומפרשין איהו שיאור: כל שהסכיפו פניו וזאת צפרק אלו עוצרין (שם) מנח שיאור ישךך וזומנו לפני כלכו ומפרש וזומנו לפני כלכו דר"מ לרבי יהודה משמע אכל כליילה אסור ויש לומר דמדריצנן בעלמא הוא דאסור ומדשיי ליה לכלכו ש"מ מנח מעלימא היא:
טו' **אלא דרבי מאיר דרבי מאיר מדריץ עליה חמץ הוא יא**.
כי האי גוונא דייקנין צפרק קמא דחולין (דף כג): גבי הרי עלי לחמי מודה מן החמץ או מן המנח וכהיא שיאור מהו וקאמר שיאור דמאן אי דר"מ לר' מאיר מדליק עליה חמץ הוא ומימה על דהכא והתם דלימנא שאני לגבי פסח דמרבינן ליה מדכתיב (שמות יב) כל מחממת ומהתם לא ילפינן דהא לענין פסח נמי לא חשיב חמץ גמור להמחייב כרת ואלדרכה נילף מחמץ גמור ומייה בזהיא דחולין יש לפרש דלענין מנח דמודה קאמרינן דילמא מפסח ולא יאכ צו ידי מנח דמודה אכל בשמעמין ליכא לשוניי הכי ושמא יש שום ייתור בתודה וצננמות דחמץ נוקשה חשוב חמץ גבייהו ולקמן (דף נד.) פליגי רבי חנינא בן גמליאל ורצנן במחמיצין כתפוחים וקרי ליה חמץ נוקשה ולמאי דצעי לאוקומי האי דתפוח שריסקו כרבי חנינא בן גמליאל פ' תפוח של תרומה שנמנה צעיקה ותימננה היה יכול לומר דלרצנן חשיב ליה מנח ושרי אכל במסקנא דקאמרי לרצנן דהוי נוקשה ואפ"ה א"ר חנינא בן גמליאל דמחמיצין י' פליגי בזהי אי חשיב חמץ נוקשה כחמץ גמור לענין לכתמילה

גג.

תימה מאחר דכתיב זאת תורת אייתרו ליה מנח דכתיב במחבת ומאפה לעכב ויש לומר דלימנח ה"מ דדידיו אכל כסלת ומרחשת לא וכי מסיק עיכובא מדכתיב תהיה במחבת אס אינו ענין לגופה

יח' טו' שיכול לפרש כל זה ועוד לישנא דקמני בצריימא מנח יכול מנח מ"ל תהיה הכתוב קצעה חובה משמע דנוגסה נמי אי לא כתיב תהיה הוה אמינא מנח ועוד דמנח במחבת ומאפה למה לי דמנח תהיה דמחבת סגי ונראה לפרש דלשום דרשא צריכי ואע"ג דכתיב במחבת מנח תהיה ילפינן בכל המנחות מזהלת תורת לכל היכא דאיכא מנח במנח איכא נמי עיכובא: **א'י שיאור דרבי מאיר דר' יהודה מצה מעריימא**.
דנפרקין אלו עוצרין (פסחים דף מה:): קמני רבי יהודה י' שאור דפטור בקרני חגבים וסדוק דחייב כרת שנמערבו סדקין זה זה אכל פחות מכן שרי כגון שהסכיפו פניו ורצנן פליגי עליה דהיינו רבי מאיר דכמוכ בגמרא ומפרשין איהו שיאור: כל שהסכיפו פניו וזאת צפרק אלו עוצרין (שם) מנח שיאור ישךך וזומנו לפני כלכו ומפרש וזומנו לפני כלכו דר"מ לרבי יהודה משמע אכל כליילה אסור ויש לומר דמדריצנן בעלמא הוא דאסור ומדשיי ליה לכלכו ש"מ מנח מעלימא היא:
טו' **אלא דרבי מאיר דרבי מאיר מדריץ עליה חמץ הוא יא**.
כי האי גוונא דייקנין צפרק קמא דחולין (דף כג): גבי הרי עלי לחמי מודה מן החמץ או מן המנח וכהיא שיאור מהו וקאמר שיאור דמאן אי דר"מ לר' מאיר מדליק עליה חמץ הוא ומימה על דהכא והתם דלימנא שאני לגבי פסח דמרבינן ליה מדכתיב (שמות יב) כל מחממת ומהתם לא ילפינן דהא לענין פסח נמי לא חשיב חמץ גמור להמחייב כרת ואלדרכה נילף מחמץ גמור ומייה בזהיא דחולין יש לפרש דלענין מנח דמודה קאמרינן דילמא מפסח ולא יאכ צו ידי מנח דמודה אכל בשמעמין ליכא לשוניי הכי ושמא יש שום ייתור בתודה וצננמות דחמץ נוקשה חשוב חמץ גבייהו ולקמן (דף נד.) פליגי רבי חנינא בן גמליאל ורצנן במחמיצין כתפוחים וקרי ליה חמץ נוקשה ולמאי דצעי לאוקומי האי דתפוח שריסקו כרבי חנינא בן גמליאל פ' תפוח של תרומה שנמנה צעיקה ותימננה היה יכול לומר דלרצנן חשיב ליה מנח ושרי אכל במסקנא דקאמרי לרצנן דהוי נוקשה ואפ"ה א"ר חנינא בן גמליאל דמחמיצין י' פליגי בזהי אי חשיב חמץ נוקשה כחמץ גמור לענין לכתמילה

ת"ל החתוב בקעה חובה.
הא דדרשנין צפ' החולין (יבמות דף מ).
מנחת תאכל במקום קדוש דלמי תנא ציה קרא לעכב דלית אוכלה חלוטה אף על גב דמנח היא הוא לעכב לא הוי כמו שנה יח' הכתוב לעכב בעלמא דמהתם לא נפקא לן אלא מתהיה דהכא ועוד דהא משמע התם דמחד מנח לא ממעטינן חלוט דחלוט מנח הוא ומדכתיב מרתי ממעט ליה ואם בן אימא למנחה וזה דמשמע הכא דאי לאו תהיה הוה אימנא אי צעי רבוכה ליימי אי צעי מנח ליימי לאו לכתמילה דהא ממעט ציבמות חלוט למנחה י':

בן תהיה לעכב שרייסי שלא לאפות חמץ.
חרי"ח:

ה א מיי פייב חול' מסטיק הל' כא:

שיטה מקובצת

6] זאת תורת המנוחה.
תימה אמאי לא מייתי קרא דמתניתין [דף נה ע"א] כל המנוחה אשר תקריבו לה:
אל תעשה חמץ יי"ל דאי מהותא הוי אמנא לא תעשה חמץ להכי מייתי קרא דכתיב בה בהדיא מצות האכל במקום קדוש: חוסי אחורתי ועיין חוסי דף עב ע"ב:
ז] נידה.
רבוכה אי דאחי רבוכה כתיב בה רבוכה אי דליחא רבוכה הא [לא] כתיב בה רבוכה ואימא דכתיב בה רבוכה מצוה ברכוכה ודלא כתיב בה רבוכה אי בעי רבוכה:
8] ומשמרן שלא יחמיאו.
אע"ג דהיייתי קרא במתני' לפוסלין חמץ איצטריך הכא קרא לשמירה:
9] אמר להו: מנח מעליא היא.
דקמני התם שאור ישרן והואחלו ספור וזיתור שאור קצרי חגבים דבדי ר' יהודה י' מאיר אומר הואכלו חייב כרת אלא זיתורו שאור כל שוכספי פניו כו' ונציא בברייתא בבמרא ר' מאיר אומר שאור ישרף והואכלו בארבעים אלא מדפטור ר' יהודה אפי' קצרי חגבים מכלל דהכספיו פניו מצה מעלייתא הוא:
10] חמץ מפליא הוא.
ממרחיב עליו כרת:
הסי' ואח"כ מה"ר אי דרי"מ מדליק עליה.
דקמני הואכלו בארבעים חמץ הוא:
11] מעליא הוא.
אי תורה הוי יהודה לר"מ חמץ מעליא הוא אי דרי"מ לר' מדליק עליו חמץ הוא:
12] לר' יהודה: הסי' ואח"כ מה"ר ואפי' לא תאפה דבתנור אסור לאפות אבל עושה אותו חלוט ויעשהו חמץ:
13] בעיני הסי' ואח"כ מיה ואפסולי לא מפסלי ואחתי לעכב מניין:
14] ומשמרן.
אותן שלא יחמיצו כלומר:
15] תורה הוא: הסי' ואח"כ מה"ר אי דר' י' אמר לו: ר' קראי ספקי:
16] הוא שויה לו לפרש:
17] או אי דר' מאיר וחובת אלא נמחק:
18] מדליק עליה חמץ הוא.
תימה אודרכה מרלא מחייב עליה כרת אלו חמץ הוא וי"ל נהו דחמץ מעליא לא הוי מ"מ חמץ נוקשה מיחא הוי וא"ת דהוי [גבין] פסח מצריקין קרא דכל מחממת לא תאכלו לרבות חמץ נוקשה וי"ל דה"י [שמא] שום ויבויא כתיב בה:
חוסי אחרות:
19] הכתוב לעכב.
וי"ל לעכב דהתם לאו דוקא הוא שחיי כיון דמסיק לעולם מצה מאי עיכובא שייך למעשאו אלא ודאי מחז מצה לא משפיעין מעוט דחלוט ואפי' למצוה דהא לא נפיק מכלל מצה ואיצטריך קרא מצה תצינא למעט דלמצוה לא ייחא חלוט ואחתי לא משפיעין לעכב הכא מעטט ליה מהתיה לעכב ועוד אומר ר"י דההיא הוי כמש לעכב מיהו התם איירי בקפצתא לאחר אפיא כגון מנחת מאפה מחבת מורחשת ולא הוהיר חלק גבוה בשעת אפיא אבל במנחות הנקמצות כשהם סולת שהוהיר חלק גבוה הוי אמנא דשוב אינו נוהר בחלקו להכי איצטריך